

Mgr. Martin MUSÍLEK

Zajetí českého panstva patriciátem roku 1309

"aneb není nic krutějšího nad sprostáka, když povýšení dosahuje "

Rigorózní práce

Ústav českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Praha, 152 str. rkp.

Posudek rigorózní práce

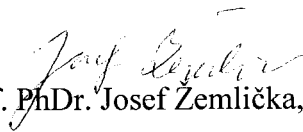
K dramatickým událostem z několika let panování Jindřicha Korutanského (1307-1310), jež zaujaly nejen tehdejší i o něco pozdější kronikáře a letopisce, tak i historiky, se řadí také zajetí špiček českého panstva skupinou městského patriciátu v sedleckém klášteře poblíž Kutné Hory v únoru roku 1309. Tento ve své době nepochybně výjimečný manifestační čin, o němž se dokonce psalo až v relativně vzdáleném zahraničí (kronikář Otacher ouz der Geul), si jako ústřední téma svojí diplomové a posléze rigorózní práce zvolil Mgr. Martin Musílek. Rekonstrukce samotného aktu zajetí, tj. jeho věcného a časového sledu událostí, rovněž patří k silně akcentovaným předmětům jeho zájmu, avšak své otázky klade Martin Musílek mnohem širě a zejména v kontextu momentálního rozložení sil na české vnitropolitické scéně (panovník, šlechta, města, církev), poznamenané složitým poměrem hlavních a vlivných reprezentantů české šlechty (dá se již mluvit o panstvu) ke skupině vyrůstající z nejbohatší vrstvy měst, pro níž se obvykle užívá věcné označení patriciát. Královská moc, zastoupené právě Jindřichem Korutanským, neměla přitom žádný manévrovací prostor a spíše byla okolnostmi a jejími vlivnými účastníky vlečena.

Mgr. Martin Musílek velmi důkladně prověřil soudobé i o něco pozdější prameny (ty stále ještě pocházejí ze 14. století). Počínaje líčením Zbraslavské kroniky (autorem je Petr Žitavský) přes Dalimila, Otakara "Štýrského", Františka Pražského až po kronikáře doby Karla IV. - Přibíka Pulkavu z Radenína a Beneše Minoritu. V každém případě to nebyla marně vynaložená energie a vzájemné srovnávání a přístupy jednotlivých kronikářů vyzradily jisté varianty a rozdíly v chápání celé nevšední události, z čehož mohl uchazeč vytěžit řadu detailů. V dalším sledu se zaměřil na málo přehlednou situaci uvnitř patriciátu (včetně důležitých terminologických pasáží) a pokusil se zpřesnit jeho dějinnou roli nejen ve vztahu k vývoji v českých zemích, ale v širších souvislostech. I z tohoto důvodu oceňuji (kromě dalšího) zejména kapitulu VII., v níž se uchazeč vyrovnává se vzpourou vídeňských patricijů a části dolnorakouské šlechty proti Habsburkům, shodou okolností proběhnuvší také v roce 1309. Závěry rigorózní práce jsou jasné, střídme a upřesňují mnohé z toho, co bylo o sedleckém "zajetí" doposud ve starší i novější literatuře publikováno.

Uchazeč velmi dobře zvládl práci s pramenným materiálem a prokázal tvořivě pracovat s relevantní literaturou, jejíž výsledky nepřijímal pasivně, ale naopak s notnou dávkou kritiky. Předložená práce Mgr. Martina Musílka, vybavená všemi

potřebnými náležitostmi (soupisy pramenů, literatury i elektronickými dokumenty) a vybavená více než dvěma desítkami barevných příloh, nese všechny rysy vyspělé rigorózní práce a podle mého přesvědčení ji mohu odpovědně přihlásit k rigoróznímu řízení.

Praha, 15. prosince 2006

Prof. PhDr. Josef Zemlička, DrSc.